

Usmernenia vydané na základe článku 45 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2023/1114,

ktorým sa stanovujú spoločné referenčné parametre scenárov záťažových testov pre záťažové testy likvidity uvedené v článku 45 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/1114

1. Povinnosť dodržiavania usmernení a ohlasovacia povinnosť

Štatút týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010¹. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložiť maximálne úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. V týchto usmerneniach sa uvádza stanovisko Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) k náležitým postupom dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo k spôsobu, akým sa má uplatňovať právo Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány vymedzené v článku 3 ods. 1 bode 35 nariadenia (EÚ) 2023/1114², na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, ich majú dodržiavať tak, že ich primeraným spôsobom začlenia do svojich postupov (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo postupov dohľadu).

Ohlasovacia povinnosť

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržiavať, alebo musia uviesť dôvody ich nedodržania do 30.09.2024. Ak v stanovenej lehote nebude doručené žiadne oznámenie, bude EBA predpokladať, že príslušné orgány tieto usmernenia nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA s uvedením referenčného čísla „EBA/GL/2024/08“. Oznámenia majú predkladať osoby, ktoré majú náležité oprávnenie podávať v mene svojich príslušných orgánov správy o dodržiavaní usmernení. Každú zmenu stavu dodržiavania usmernení treba takisto oznámiť EBA.
4. Oznámenia sa uverejnia na webovom sídle EBA v súlade s článkom 16 ods. 3 uvedeného nariadenia.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Predmet úpravy

5. V súlade s článkom 45 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2023/1114 sa týmito usmerneniami stanovujú spoločné referenčné parametre scenárov záťažových testov, ktoré sa majú zahrnúť do záťažových testov uvedených v článku 45 ods. 4 uvedeného nariadenia.

Rozsah uplatňovania

6. Tieto usmernenia sa vzťahujú na emitentov významných tokenov naviazaných na aktíva a inštitúcie elektronického peňažníctva emitujúce významné tokeny elektronických peňazí [v súlade s článkom 58 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2023/114], ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 bod 6, resp. bod 7 tohto nariadenia, ako aj tokenov, ktoré nie sú významné, ak to vyžaduje príslušný orgán domovského členského štátu v súlade s článkom 35 ods. 4 a článkom 58 ods. 2 toho istého nariadenia (ďalej na účely týchto usmernení spoločne označovaní ako „emitenti ART/EMT“).

Adresáti

7. Tieto usmernenia sú určené príslušným orgánom, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 bode 35 nariadenia (EÚ) 2023/1114, na ktoré sa tieto usmernenia vzťahujú.
8. Tieto usmernenia sú určené aj emitentom, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 bode 10 nariadenia (EÚ) 2023/1114, na ktorých sa tieto usmernenia vzťahujú, a to:
 - a) emitentom tokenov naviazaných na aktíva, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 bode 6 tohto nariadenia (emitenti tokenov naviazaných na aktíva, ďalej iba „ART“) a
 - b) a inštitúciám elektronického peňažníctva emitujúcim tokeny elektronických peňazí, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 bode 7 tohto nariadenia (emitenti tokenov elektronických peňazí, ďalej iba „EMT“).

3. Vykonávanie

Dátum začatia uplatňovania

9. Tieto usmernenia sa uplatňujú po 30.09.2024 týchto usmernení na webovom sídle EBA vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

4. Usmernenia k spoločným referenčným parametrom scenárov záťažových testov pre záťažové testy likvidity

4.1 Všeobecné ustanovenia

10. Podľa článku 45 ods. 4 druhého pododseku nariadenia (EÚ) 2023/1114 by emitenti významných tokenov naviazaných na aktíva a emitenti tokenov elektronických peňazí (emitenti ART/EMT) mali posúdiť riziká podľa oddielu 4.2 s prihliadnutím na regulačné zmeny a trendy na trhu, ako aj minimálne makroekonomické podmienky, a uplatniť metodiku podľa oddielu 4.3 vrátane parametrov scenárov záťažových testov a zohľadniť pritom všetky ponúkané tokeny naviazané na aktíva a tokeny elektronických peňazí, ako aj súvisiace činnosti.

4.2 Riziká, ktoré sa majú posúdiť

4.2.1 Riziko spätnej výmeny

11. Emitenti ART/EMT by mali v záťažových podmienkach posúdiť pravdepodobnosť žiadostí o spätnú výmenu v ktoromkoľvek momente.
12. Na účely odseku 11 by emitenti ART/EMT mali zohľadniť všetky tieto aspekty: profil držiteľov tokenov (vrátane toho, či ide o maloobchodného alebo veľkoobchodného držiteľa); typ tokenu (vrátane toho, či je významný alebo nie je významný); typ naviazaného aktíva (napríklad oficiálna mena alebo iné); charakteristiky emitenta (napríklad úverová inštitúcia alebo iné); historické skúsenosti so žiadosťami o spätnú výmenu a profil splatnosti rezervy aktív. Emitenti môžu zväziť akýkoľvek iný aspekt, ktorý považujú za relevantný pre toto posúdenie.
13. Emitenti ART/EMT by mali posúdiť, či je potrebné doplniť percentuálny podiel rezervy aktív so zostatkovou splatnosťou maximálne do jedného alebo piatich pracovných dní v súlade s článkom 36 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/1114 (len čo sa začne uplatňovať príslušné delegované nariadenie) a to tak, že na základe svojich konkrétnych historických pozorovaní odhadnú 99 % interval spoľahlivosti vo vzťahu k priemernej spätne vymenenej sume v najhorších pozorovaných prípadoch so zostatkovou splatnosťou 1 a 5 dní z hľadiska hrubých záporných tokov.

4.2.2 Riziko spojené s vkladmi v úverových inštitúciách

14. Emitenti ART/EMT by mali v záťažových podmienkach posúdiť možnosť, že nebude možný rýchly prístup k sume vkladov, ktoré sú v úverových inštitúciách držané v rámci rezervy aktív.

15. Na účely odseku 14 by emitenti ART/EMT mali zohľadniť všetky tieto aspekty: i) kreditnú kvalitu a profil likvidity protistrany vkladu; ii) koncentráciu podľa protistrany a správcu; iii) miesto uloženia vkladu; iv) splatnosť vkladu; v) potenciálnu záruku (vrátane objemu, druhu alebo kvality) vzťahujúcu sa na vklad a vi) akýkoľvek rizikový faktor, ktorý sa nevyžaduje podľa článku 36 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/1114 a ktorý je možné považovať za relevantný pre toto riziko.

4.2.3 Trhové riziko a volatilita

16. Emitenti ART/EMT by mali v záťažových podmienkach posúdiť potrebu dodatočných požiadaviek na likviditu, aby sa pokrylo trhové riziko rezervy aktív, ako aj rozdiely v jej menovej denominácii, volatilita a korelácii vo vzťahu k jednému z naviazaných aktív a zároveň zohľadniť súvisiace hedžingové deriváty a existujúce nadmerné zabezpečenie kolaterálom, ktoré je buď povinné v súlade so špecifikáciou podľa článku 36 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/1114, len čo sa uplatní príslušné delegované nariadenie, alebo akékoľvek iné zabezpečenie požadované príslušným orgánom/orgánom dohľadu alebo držané dobrovoľne.
17. Emitenti ART/EMT by mali zohľadniť prípady, v ktorých sa pri určení existujúceho nadmerného zabezpečenia kolaterálom (na ktoré sa odkazuje v predchádzajúcom odseku) používa historický retrospektívny prístup a vychádza sa z období pozorovania, keď nedošlo k žiadnej záťažovej udalosti. V týchto prípadoch by sa mali napríklad vziať do úvahy dlhšie obdobia zahŕňajúce záťažové udalosti alebo by sa mali zahrnúť záťažové predpoklady.

4.2.4 Riziko zrušenia viazanosti

18. Emitenti ART/EMT by mali posúdiť riziko, že sa trhová hodnota ART/EMT odlišuje od trhovej hodnoty naviazaného aktíva, a určiť, či sú na zmiernenie tohto rozdielu potrebné dodatočné požiadavky na likviditu.

4.3 Metodika

4.3.1 Záťažové testovanie likvidity

19. Emitenti ART/EMT by mali porovnať celkovú váženú sumu rezervy aktív vzhľadom na celkovú váženú sumu aktív, na ktoré sú ART/EMT naviazané, a to v záťažových podmienkach.
20. Na účely odseku 19 by emitenti ART/EMT mali vypočítať celkovú váženú sumu rezervy aktív, ktorá je výsledkom vynásobenia trhovej hodnoty každého aktíva rezervy aktív príslušným záťažovým faktorom (váha). V prípade aktív, ktoré nie sú obchodovateľné (ako napríklad hotovosť alebo vklady v úverových inštitúciách), by emitenti ART/EMT mali vziať sumu vynásobenú príslušným záťažovým faktorom.
21. Táto celková vážená suma aktív, na ktoré sú naviazané tokeny, je výsledkom vynásobenia trhovej hodnoty aktív, na ktoré sú naviazané príslušné záťažové faktory. V prípade ART/EMT naviazaných na oficiálne meny by sa za váženú sumu naviazaných aktív mala považovať ich peňažná hodnota.

22. Nedostatok rezervy aktív v záťažovom testovaní likvidity vzniká vtedy, keď je v záťažových podmienkach celková vážená suma rezervy aktív nižšia ako vážená suma naviazaných aktív.

4.3.2 Identifikácia spoločných referenčných parametrov scenárov záťažových testov

23. Emitenti ART/EMT by mali kalibrovať a určiť príslušné záťažové faktory pre každé aktívum rezervy aktív a pre aktíva, na ktoré sú naviazané ART/EMT v rámci rôznych záťažových scenárov a časových horizontov vrátane 1 dňa, 5 dní, 30 dní a 1 roka.
24. Emitenti ART/EMT by mali pri kalibrácii záťažových faktorov vychádzať z historických pozorovaní (svojich vlastných pozorovaní plus pozorovaní z udalostí na trhu) a odborného posúdenia. Emitenti ART/EMT by mali mať k dispozícii historickú dokumentáciu so sériami údajov o pozorovaniach a podrobné odôvodnenie každého odborného posúdenia, ktoré preukazuje vhodnosť kalibrácie.
25. Záťažový faktor pre konkrétnu triedu aktív by sa mal zostaviť tak, že zohľadní kombináciu rizikových faktorov a parametrov relevantných pre triedu aktív v rámci rôznych záťažových udalostí/scenárov z idiosynkratického i celotrhového pohľadu. Závažnosť šokov by sa mala určiť podľa závažnosti daného záťažového scenára (vrátane časového horizontu). Preto je možné pre každý scenár odvodiť rôzne záťažové faktory v rámci rovnakej triedy aktív.
26. Záťažový faktor, ktorý sa má uplatniť na každé aktívum z rezervy aktív, by mal byť nižší ako 100 %. Záťažový faktor, ktorý sa má uplatniť na naviazané aktíva by mal byť vyšší ako 100 %, ak tokeny nie sú naviazané na oficiálne meny.
27. Pri určovaní záťažových faktorov by emitenti ART/EMT mali posúdiť všetky ďalej uvedené parametre a zohľadniť riziká uvedené v oddiele 4.2 týchto usmernení. Emitenti ART/EMT môžu zvážiť aj iné relevantné parametre a riziká, ktoré ešte neboli zohľadnené a nie sú v rozpore s tými, ktoré sú uvedené v týchto usmerneniach.

a) Parametre týkajúce sa kalibrácie záťažových faktorov rezervy aktív

28. Pri určovaní záťažových faktorov pre ďalej uvedené aktíva v rezerve aktív by emitenti ART/EMT mali v záťažových podmienkach zohľadniť všetky tieto parametre:

a. Vklady v úverových inštitúciách:

- i. kreditnú kvalitu depozitnej inštitúcie a očakávania neplnenia;
- ii. kreditnú kvalitu a kvalitu likvidity podkladového kolaterálu, ak je vklad zabezpečený kolaterálom;
- iii. koncentráciu od depozitnej inštitúcie;
- iv. trvanie a možnosti predčasného výberu a

- v. riziko obnovenia vyplývajúce z transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov, najmä repo obchodov, pri ktorých sa prijíma hotovosť za nelikvidné aktíva³.
- b. **Komodity:**
- i. rozsah, v akom rezervné aktíva replikujú aktíva, na ktoré sú tokeny naviazané a
 - ii. potenciálne riziko dodania a súvisiace náklady, ak spätná výmena prebieha fyzicky.
- c. **Likvidné aktíva úrovne 1 ukazovateľa krytia likvidity, ktoré podliehajú zrážkam vo výške 0 % [v súlade s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2015/61], a, len čo sa začne uplatňovať príslušné delegované nariadenie, ďalej špecifikované ako vysoko likvidné finančné nástroje v súlade s článkom 38 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/1114:**
- i. váženú priemernú zostatkovú splatnosť/trvanie, aby sa zohľadnila ich potenciálna citlivosť na úrokové riziko a súvisiacu volatilitu;
 - ii. rizikovú prirážku za krajinu, aby sa zohľadnila ich súvisiaca volatilita;
 - iii. koncentráciu podľa emitenta;
 - iv. umiestnenie cenného papiera (správcu), aby sa zohľadnila každá potenciálna výzva na rýchly prevod a
 - v. vývoj trhovej hodnoty konkrétneho cenného papiera, aby sa posúdila jeho volatilita a korelácia vzhľadom na naviazané aktíva.
- d. **Kryté dlhopisy úrovne 1 ukazovateľa krytia likvidity [v súlade s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2015/61] a, len čo sa začne uplatňovať príslušné delegované nariadenie, ďalej špecifikované ako vysoko likvidné finančné nástroje podľa článku 38 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/1114:**
- i. požadované zrážky pri ukazovateli krytia likvidity;
 - ii. váženú priemernú zostatkovú splatnosť/trvanie, aby sa zohľadnila ich potenciálna citlivosť na úrokové riziko a súvisiacu volatilitu;
 - iii. ich percentuálny podiel na rezerve aktív;

³ Likvidnými aktívami sa rozumie aktíva vymedzené v článku 3 ods. 1 a ods. 2 ako „aktíva úrovne 1“, resp. ako „aktíva úrovne 2“ delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/61 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o požiadavku na krytie likvidity úverových inštitúcií (Ú. v. EÚ L 011, 17.1.2015, s. 1).

- iv. koncentráciu podľa emitenta;
 - v. umiestnenie cenného papiera (správcu), aby sa zohľadnila každá potenciálna výzva na rýchly prevod;
 - vi. vývoj trhovej hodnoty konkrétneho cenného papiera, aby sa posúdila jeho volatilita a korelácia vzhľadom na naviazané aktíva.
- e. **Ostatné vysoko likvidné finančné nástroje, len čo sa začne uplatňovať príslušné delegované nariadenie, ako sú ďalej špecifikované podľa článku 38 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2023/1114:**
- i. požadované zrážky pri ukazovateli krytia likvidity;
 - ii. váženú priemernú zostatkovú splatnosť/trvanie, aby sa zohľadnila ich potenciálna citlivosť na úrokové riziko a súvisiacu volatilitu;
 - iii. ich percentuálny podiel na rezerve aktív;
 - iv. koncentráciu podľa emitenta;
 - v. umiestnenie cenného papiera (správcu), aby sa zohľadnila každá potenciálna výzva na rýchly prevod a
 - vi. vývoj trhovej hodnoty konkrétneho cenného papiera, aby sa posúdila jeho volatilita a korelácia vzhľadom na naviazané aktíva.

b) Parametre súvisiace s kalibráciou záťažových faktorov naviazaných aktív

29. Pri určovaní záťažových faktorov pre aktíva, na ktoré sú naviazané tokeny, majú emitenti ART/EMT v záťažových podmienkach zohľadniť všetky tieto parametre:

- i. ukazovatele volatility a distribúcie týkajúce sa trhovej hodnoty rezervy aktív (napríklad priemer, kvartily a rozdelenie trhovej hodnoty rezervy aktív);
- ii. ukazovatele volatility a distribúcie vo vzťahu k naviazaným aktívam (ako sú priemer, kvartily a distribúcia trhovej hodnoty naviazaných aktív);
- iii. idiosynkratické záťažové faktory (ako je likvidita, spoľahlivosť solventnosti emitenta);
- iv. záťažové faktory na úrovni celého trhu (ako sú záťažové faktory vo finančnom systéme alebo v krypto-ekosystéme, počet a rozsah odchýlok medzi cenou tokenu a trhovou hodnotou naviazaného aktíva).